GAZETA SAMORZĄDOWA GMINY RASZYN | CZASOPISMO BEZPŁATNE

NR 81 | WWW.RASZYN.PL | KURIER@RASZYN.PL | ISSN 1425-4506 | INDEKS PR 49 10

KURIER RASZYŃSKI

WÓJT GMINY RASZYN ANDRZEJ ZARĘBA ZŁOŻYŁ 21 WNIOSKÓW O DOFINANSOWANIE INWESTYCJI. PROGRAMY PODPISANE W LATACH 2016 – 2018 WZBOGACAJĄ NASZĄ GMINĘ O KOLEJNE 42 MLN ZŁ.

Szczegółowe zestawienie str. 2 i 3.

DOTACJE ZEWNĘTRZNE – 21 programów

Gmina Raszyn, nie byłaby w stanie sprostać jednoczesnemu finansowaniu tak wielu inwestycji, gdyby nie dotacje zewnętrzne. Kluczem do ich skutecznego pozyskiwania jest spójna polityka inwestycyjna gminy oraz sprawna praca wyspecjalizowanego referatu monitorującego ogłaszane konkursy oraz przygotowującego wnioski aplikacyjne. Te, z kolei, nie mogłyby powstać, gdyby nie programy funkcjonalno-użytkowe i projekty przygotowane przez pozostałe referaty oraz jednostki organizacyjne gminy. Nie można zapomnieć o najważniejszym, czyli o wykonaniu i realizacji projektu oraz jego prawidłowym rozliczeniu.

W efekcie wielostronnych prac Gmina Raszyn podpisała umowy lub czeka na ocenę wniosku w 21 projektach. Bardzo szeroki jest wachlarz instytucji współfinansujących. Uzyskane środki pochodzą zarówno z perspektywy unijnej 2014-2020, jak również z krajowych dotacji. Do takich należy Ministerstwo Sportu i Turystki, które wspiera budowę infrastruktury sportowej, czy Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które, z kolei dofinansowuje infrastrukturę służącą upowszechnianiu kultury. Dzięki Wojewodzie Mazowieckiemu wybudowaliśmy ulicę Szkolną, a obecnie wnioskujemy o współfinansowanie budowy ulicy Wspólnej. Programy podpisane w latach 2016-2018 wzbogacają naszą gminę o kolejne 42 mln złotych.

Wójt Andrzej Zaręba podpisał już umowy gwarantujące nam prawie 39 mln dotacji, a na rozpatrzenie wniosków czekają programy za kwotę **6 404 128 zł**, do których dofinansowanie ma wynieść **3 451 058 zł**, czyli ponad 50%.

Poniżej prezentuję źródła dotacji i programy, które dofinansowują inwestycje w naszej gminie.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:

- Faza V projektu Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Raszyn. Wartość projektu: **36 162 908 zł**, dofinansowanie: **18 860 556 zł**.

Starowiejska skanalizowana © J. Kaiper

Ministerstwo Sportu i Turystyki dofinansowuje:

- budowę Hali Sportowo-Widowiskowej w Raszynie. Koszt inwestycji to **18 919 768 zł**, a dofinansowania – **7 000 000 zł**.

Hala w oplocie rusztowań © J. Kaiper

- budowę hali sportowej wraz z remontem Sali gimnastycznej przebudowa boiska piłkarskiego przy Szkole Podstawowej w Ładach. Koszt inwestycji **5 858 626 zł**, a dofinansowania **1 801 200 zł**

Hala sportowa w Ładach © J. Kaiper

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

- budowę Sali wielofunkcyjnej stanowiącej filię Centrum Kultury w Raszynie, przy Szkole Podstawowej w Ładach. Koszt inwestycji to **800 000 zł**, a dofinasowania – **400 000 zł**
- W trakcie procedowania są programy Hołd Pruski 3D i Piknik Naukowy Koszt inwestycji **116 250**, dofinansowania **93 000 zł**.

Sala widowiskowa © J. Kaiper

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych:

- Adaptacja budynku Austerii na Centrum Integracji Społeczno-Kulturalnej. Wartość projektu **4 825 665 zł**, dofinansowania: **3 148 849 zł**

Austeria © J. Kaiper

- Projekt „Nowe umiejętności – nowe perspektywy" – Wartość projektu: **1 491 985 zł**, dofinansowania **1 193 588 zł** – Gmina Raszyn jest partnerem projektu.
- Ograniczenie niskiej emisji w Gminie Raszyn poprzez wymianę indywidualnych źródeł ciepła na niskoemisyjne. Wartość projektu: **634 120 zł**, dofinansowania: **429 707 zł** – wniosek w trakcie oceny.
- Budowa Sali wielofunkcyjnej z zapleczem w SP w Ładach: Wartość programu: **1 031 353 zł**, dofinansowanie: **656 294 zł**
- Przygotowany dokument pod nazwą „Program rewitalizacji zdegradowanych obszarów w Gminie Raszyn". Wartość programu: **109 200 zł**, dofinansowania: **98 280 zł**

Wojewoda Mazowiecki:

- Budowa ul. Szkolnej na odcinku od Poniatowskiego do Al. Krakowskiej. Wartość projektu: **1 929 270 zł**, dofinansowanie: **770 697 zł**.

Ulica Szkolna © J. Kaiper

- Przebudowa ul. Wspólnej od skrzyżowania z ul. Mszczonowską do połączenia z ul. Kwietniową. Wartość projektu: **3 848 841 zł**, dofinansowanie: **1 924 420 zł** – wniosek w ocenie
- Aktywna tablica. Wartość programu: **49 750 zł**, dofinansowanie: **39 800 zł**

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne:

- Budowa zintegrowanej sieci tras rowerowych w Gminie Raszyn. Wartość projektu **6 696 021 zł**, dofinansowanie **5 355 856 zł**
- Promocja Gospodarcza Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego: wartość – **17 450 zł**, dofinansowanie – **13 960 zł**. Wniosek w trakcie oceny.
- Budowa i wdrożenie systemu usług opiekuńczych (E-Opieka). Wartość programu: **65 880 zł**, dofinansowanie **52 704 zł** E-archiwum – rozpoczęto procedowanie.

Ministerstwo Edukacji – rozpoczęto procedowanie Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.

Jak się zmieni gmina po zakończeniu programów? Oceńcie Państwo sami.

Małgorzata Kaiper

Spotkanie z Ministrem MSWiA Mariuszem Błaszczakiem

Minister MSWiA Mariusz Błaszczak © J. Kaiper

W raszyńskiej szkole podstawowej nr 1 im Cypriana Godebskiego odbyło się niezwykłe spotkanie. Szef MSWiA minister Mariusz Błaszczak oraz komendant Państwowej Straży Pożarnej Leszek Suski osobiście zaprezentowali zgromadzonym uczniom i emerytom, w ramach drugiej edycji akcji profilaktycznej pod nazwą: „Czad i ogień. Obudź czujność.", niebezpieczeństwa płynące z niesprawnych urządzeń grzewczych. Przedstawiono również spot przygotowany przez MSWiA ostrzegający przed ogniem i czadem. Na zakończenie rozdano seniorom czujniki tlenku węgla i dymu.

Komendant PSP Leszek Suski © J. Kaiper

Wystąpienie pana Ministra i komendanta PSP poprzedziła prelekcja poprowadzona przez oficera policji, który przedstawił zasady bezpiecznego poruszania się w okresie jesiennym i zimowym po drogach. Dzieci otrzymały rozmaite odblaskowe elementy, dzięki którym kierowcy prowadzący samochody o zmroku będą je widzieć z dużej odległości, a także gry planszowe: „Zostań policjantem" i „Zostań strażakiem". Komendant PSP przekazał uczniom i seniorom wiedzę o tym, jak się zachowywać wobec zagrożenia ogniem i czadem. Wyjaśnił, co to jest czad i w jakich warunkach powstaje. Przypomniał, że w zeszłym roku z tej przyczyny zmarło w Polsce 61 osób, a w tym roku już 12. Namawiał dzieci do telefonowania w razie zagrożenia na numer alarmowy straży pożarnej lub 112.

Minister Mariusz Błaszczak wskazał jak przeciwdziałać zagrożeniu zatrucia poprzez instalowanie czujników czadu. Wskazał na liczne przykłady dzieci, które w niebezpiecznej sytuacji zareagowały we właściwy sposób, powiadamiając służby ratownicze, dzięki czemu uratowały życie swoim bliskim lub przygodnie napotkanym osobom. W tym miejscu należy wspomnieć o akcji Młody Bohater, nowej inicjatywie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, która służy nagradzaniu i promowaniu godnych naśladowania postaw wśród dzieci i młodzieży. Nagroda ta jest wręczana dzieciom, które ocaliły lub brały aktywny udział w ratowaniu czyjegoś życia. Nagradzane jest: dzielność i opanowanie w bezpośredniej pomocy, wezwanie służb ratunkowych lub alarm zgłoszony w porę. Laureat otrzymuje unikalny medal i zostaje wpisany do rejestru młodych bohaterów na stronie MSWiA, gdzie zostanie również uwieczniona wpisem historia jego czynu.

Na spotkaniu z ministrem Mariuszem Błaszczakiem © J. Kaiper

Drugą grupą, dla której zorganizowano prelekcję byli seniorzy i to głównie do nich minister skierował słowa dotyczące

Minister MSWiA Mariusz Błaszczak © J. Kaiper

Goście i gospodarze spotkania © J. Kaiper

wyłudzeń „na wnuczka" lub „na policjanta". Oszustwo takie powstaje, gdy do starszych ludzi zgłasza się pośrednik, który twierdzi, że sporą łapówką uchroni ich wnuka od konsekwencji prawnych grożących mu w wyniku wypadku drogowego lub innego wykroczenia spowodowanego nierozwagą. Minister podał przykłady seniorów prawidłowo reagujących na oszustów i powiadamiających policję o próbie wyłudzenia. Współpraca taka jest coraz częstsza i dzięki temu, jak stwierdził, udało się ostatnio schwytać wielu z nich.

Kończąc wykład wyraził nadzieję: *„... że dzieci, które dziś uczestniczyły w lekcji dotyczącej zagrożeń i możliwości im przeciwdziałania, nauczyły się, jak należy reagować. Liczę też, – powiedział – że seniorzy wyjdą z naszego spotkania z poczuciem tego, że nie wolno bagatelizować żadnego zagrożenia"*.

Po skończonej prelekcji, minister odpowiadał na pytania dziennikarzy z sześciu stacji telewizyjnych. Odpowiedzi udzielone w czasie konferencji prasowej były na tyle ważne, że cytowano je jeszcze przez kilka dni w dziennikach i programach publicystycznych tych stacji.

W tej samej sali gimnastycznej szkoły podstawowej w Raszynie odbyły się pokazy skierowane do uczniów szkolnych służb ratowniczych. Strażacy pokazali rynsztunek i sposoby udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w różnych zdarzeniach, antyterroryści broń używaną w akcjach i mundury, a wydział śledczy sposoby zbierania śladów i zapisywania ich jako dowodów w sprawie.

W spotkaniu z ministrem Mariuszem Błaszczakiem oprócz seniorów i uczniów wziął udział Wojewoda Mazowiecki Zdzisław Sipiera, gościliśmy też starostę pruszkowskiego Maksyma Gołosia. Honory domu pełnił Wójt Gminy Raszyn Andrzej Zaręba wraz ze swoim zastępcą Michałem Kucharskim. Obecna była także radna powiatowa Katarzyna Klimaszewska oraz radni gminy Raszyn: Przewodniczący Rady Gminy Dariusz Marcinkowski, Teresa Nowak, Maria Makarska, Barbara Turek, Krystyna Górska, Barbara Hejczyk, Ryszard Kowalczyk, Ireneusz Koper i Tadeusz Pawlikowski. Nad perfekcyjnym przygotowaniem spotkania czuwał Dyrektor Szkoły Podstawowej w Raszynie – Andrzej Niedbała.

Jacek Kaiper

Dzieci poznawały tajniki dochodzenia © J. Kaiper

Chłopaków zainteresowała broń © J. Kaiper

Wielofunkcyjna Hala Sportowa w Raszynie CHAMPION SPORTOWEJ POLSKI '2017

Laureaci wyróżnienia Sportowa Architektura Regionu 2017

W tym roku już po raz 18, w siedzibie Polskiego Komitetu Olimpijskiego, odbyła się Gala Sportowej Polski. W wydarzeniu wzięło udział ponad 300 gości, w tym przedstawiciele samorządów oraz biznesu, którzy w wyróżniający się sposób budują i modernizują infrastrukturę sportową w Polsce.

Powołana Kapituła oceniła wiele osób, instytucji, inwestycji, obiektów i miejsc, które w wybitny sposób podkreślają znaczenie sportu. Nominacje zostały przyznane w następujących kategoriach: Sportowa Gmina, Pasjonat Sportowej Polski, Produkt na Medal, Budowniczy Polskiego Sportu, Architektura Regionu, Inwestor na Medal.

Szanowni Państwo, mam wielki zaszczyt poinformować, że budowana Hala Sportowa w Raszynie otrzymała wyróżnienie „Sportowa Architektura Regionu '2017". Tytuł ten jest przyznany przez Klub Sportowa Polska obiektom, które poza funkcją sportową i rekreacyjną wyróżniają się także pod względem architektonicznym.

Wyróżnienie dla Hali Sportowej w Raszynie zostało przyznane w ramach programu „Budujemy Sportową Polskę". Raszyńska hala zyskała uznanie kapituły swoją funkcją, nastawieniem na rozwój określonych dyscyplin sportu: piłka nożna, boks, podnoszenie ciężarów, a także funkcją rekreacyjną, która wyrazi się aktywnością sportową mieszkańców oraz osób niepełnosprawnych. Wielkie uznanie Kapituły wynikało też z faktu, że Hala znalazła się w 2016 roku w elitarnym gronie siedmiu podmiotów, które otrzymały dofinansowanie Departamentu Infrastruktury Sportowej, przy Ministerstwie Sportu i Turystyki, w ramach „Programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu". Dofinansowanie przyznane dla Hali Sportowej w Raszynie to kwota 7 mln. zł.

Otrzymane wyróżnienie „Sportowa Architektura Regionu '2017" to nagroda za wielkie zaangażowanie raszyńskiego samorządu w rozwój sportu masowego oraz rekreacji i sportowej integracji społecznej. To równy i powszechny dostęp do nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury sportowej. To uznanie dla Gminy Raszyn za działania na rzecz zmiany jakości życia wszystkich mieszkańców, wyrównywania szans dzieci i młodzieży w uprawianiu sportu oraz likwidowania podziałów na lepszych i gorszych.

Atuty, które były decydujące przy wyróżnieniu dla hali sportowej Raszyna to zaangażowanie dzieci i młodzieży w walkę z nudą przez wykorzystanie sportowo swojego wolnego czasu, a także seniorów, dla których hala sportowa będzie miejscem rekreacji i utrzymania sprawności fizycznej. Ważnym argumentem wziętym pod uwagę było działanie na rzecz z niepełnosprawnych, którzy będą mogli w odpowiednich warunkach pracować w grupach i indywidualnie. Oczywiście doceniono nową sytuację w jakiej znalazły się kluby sportowe, które będą miały wreszcie odpowiednie warunku do rozwoju wszelkich dyscyplin sportu.

Ostatecznie Kapituła bardzo wysoko oceniła estetykę obiektu, który znakomicie wkomponowano w otoczenie zachowując zasadę zrównoważonego projektowania oraz bezbłędne połączenie przestrzeni regionu z funkcjami: sportową i rekreacyjną.

Rozwój współczesnej cywilizacji nie sprzyja aktywności. Coraz więcej prac wykonuje się w pozycji siedzącej. Coraz mniej wysiłku fizycznego wymaga od nas codzienne życie. Ruch powinien towarzyszyć człowiekowi niezależnie od jego płci, wieku, czy też wykonywanego zawodu. Szczególnie ważne jest zapewnienie odpowiednich warunków do uprawiania sportu przez dzieci i młodzież. Uprawianie sportu daje naszym najmłodszym mnóstwo korzyści, uczy wytrwałości w dążeniu do celu, pokonywania własnej słabości i wiary w siebie. Jest też świetną lekcją zdrowej rywalizacji i współpracy w zespole, nie licząc dobroczynnych aspektów zdrowotnych. Ponadto sport buduje w człowieku system wartości, przyczynia się do jego wszechstronnego rozwoju. Staramy się upowszechniać aktywność ruchową wśród mieszkańców, dzieci, młodzieży, osób niepełnosprawnych poprzez organizację zajęć sportowych, zwracamy uwagę na czynniki kształtujące zdrowie – akcje sportowe i programy profilaktyczne.

Kapituła Sportowej Polski za rok 2017 przyznała pięć wyróżnień w kategorii „Sportowa Architektura Regionu":

1. **Wielofunkcyjna hala sportowa w Raszynie – Dominanta Mazowiecka**
2. **Pływalnia z basenem olimpijskim we Wrocławiu – Dominanta Dolnośląska**
3. **Przebudowa stadionu olimpijskiego we Wrocławiu – Dominanta Dolnośląska**
4. **Przebudowa stadionu w Mielnie – Dominanta Zachodniopomorska**
5. **Arena Zabrze – Dominanta Śląska**

Mazowsze „zdominowała" nasza wielofunkcyjna hala sportowa w Raszynie. To to jest dla nas bardzo motywujące do kolejnych wyzwań w obszarze sportu w Gminie Raszyn. Czy powstająca hala sportowa w Raszynie będzie więc „dominantą w regionie"...? Wiem, że tak. Odpowiedni projekt stworzony na potrzeby Raszyna, przedstawiona strategia i marketing sportu, nastawienie na raszyńską społeczność.

XLV Sesja Rady Gminy Raszyn

XLV Sesja Rady Gminy Raszyn © J. Kaiper

W dniu 10 listopada 2027 r odbyła się XLV Sesja Rady Gminy Raszyn. Po sprawnym otwarciu obrad przez Przewodniczącego Rady pana Dariusza Marcinkowskiego radni przez dwie godziny rozpatrywali zmiany w budżecie gminy.

Zmiany w budżecie gminy

Informacji udzielał Wójt pan Andrzej Zaręba i Skarbnik gminy pani Liliana Kłos. Zmiany dotyczyły zmniejszenia dochodów gminy o łączną kwotę 3 857 567 zł w związku ze zmniejszeniem planowanych na rok 2017 dotacji celowych ze środków Unii Europejskiej o łączną kwotę 2 901 491 zł, zmniejszeniem planowanych wpływów ze sprzedaży mienia gminy o kwotę 1 000 000 zł oraz zwiększenia kwot dotacji z budżetu państwa na realizację zadań bieżących o kwotę 44 024 zł.

Zaproponowano również zmniejszenie planowanych wydatków o łączną kwotę 11 247 567zł, przy czym wydatki bieżące zwiększono o 74 635 zł, a wydatki majątkowe zmniejszono o 11 322 202 zł Zmniejszenie wydatków majątkowych pozwoliło zmniejszyć deficyt o kwotę 3 790 000 zł, o tę samą kwotę planowanych kredytów i pożyczek oraz długu gminy planowanego na koniec 2017 r.

Radni bardzo szczegółowo rozpatrywali poszczególne pozycje budżetu zanim uchwalili zmiany. Szybko przyjęto uchwałę o Zmianie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raszyn na lata 2017 – 2030 oraz w sprawie zmiany Uchwały Nr XLIII/394/17 Rady Gminy Raszyn z dnia 28 września 2017 r. w sprawie emisji obligacji komunalnych oraz zasad ich nabywania, zbywania i wykupu, który przewidywał zmniejszenie o kwotę 7 390 000 zł przewidzianych do emisji obligacji. Przedstawiono przy okazji planowane zadłużenie Gminy, które w dniu 10 listopada 2017 r. wyniosło 36 650 000 zł.

Uchwały podatkowe

Równie ważnymi uchwałami Rada przyjęła stawki podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od środków transportu na rok 2018, które utrzymała w wysokości z roku poprzedniego. Uchwalenie stawek podatkowych zamknęło przewidziany porządek obrad i przewodniczący ogłosił zakończenie sesji.

Jacek Kaiper

Nagrodę w imieniu Wójta Gminy Raszyn odebrała delegacja Gminnego Ośrodka Sportu w Raszynie wraz z głównym Projektantem Panem Robertem Dawidowskim i Prezesem Biura Architektonicznego MD Polska Sp. z o.o. Panią Kamillą Podkalicką, którzy wykonali projekt raszyńskiej hali sportowej, wg naszej koncepcji.

Z wielką satysfakcją wyróżnienie „Sportowa Architektura Regionu '2017" dla hali sportowo rekreacyjnej w Raszynie dedykuję wszystkim, którzy wspierali nas w pracach koncepcyjnych i projektowych, pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych, a następnie przyczynili się do budowy obiektu, w szczególności Wójtowy Gminy Raszyn Panu Andrzejowi Zarębie, Zastępcy Wójta Gminy Raszyn Panu Michałowi Kucharskiemu, całej Radzie Gminy Raszyn z Panem Przewodniczącym Dariuszem Marcinkowskim na czele oraz urzędnikom Urzędu Gminy Raszyn, a szczególnie inżynierom Panu Bolesławowi Saneckiemu i Pani Elżbiecie Funo wraz z zespołem JRP.

Bez sportowej Polski nie będzie zdrowych, uśmiechniętych i zadbanych Polaków! Bez sportowego Raszyna nie będzie zdrowych, uśmiechniętych i zadbanych Raszyniaków! Budujemy dla Raszyna!

Ze sportowym pozdrowieniem
Katarzyna Klimaszewska
Dyrektor Gminnego Ośrodka Sportu w Raszynie

Kanalizowanie Godebskiego © J. Kaiper

Kanalizacja w Jankach

Do „Budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Janki ul. Poniatowskiego i Godebskiego w ramach projektu: Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Gminie Raszyn – faza V" wybrana została oferta firmy Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „ELTAR" Sp. z o.o. z Tarnowa – z ceną za wykonanie zamówienia – 3 003 208 zł brutto. Zgodnie z umową inwestycja ma zostać wykonana do 31 sierpnia 2018 r. Budowniczowie już zakończyli układanie rur w Poniatowskiego. Do przebudowy został kawałek drogi biegnącej przez pole, na tym odcinku ulica jest jeszcze zamknięta. Teraz prace przeniosły się na ulicę Godebskiego, równie wąską jak Poniatowskiego. Tu też budowniczowie mierzą się z podobnymi trudnościami: niewielką szerokością, w której trudno zmieścić maszyny i podmokłym, gliniastym podłożem.

Poniatowskiego w przebudowie © J. Kaiper

Poniatowskiego przygotowanie do przebudowy © J. Kaiper

Budowa oświetlenia

Aleja Hrabska będzie oświetlona © J. Kaiper

Zgodnie z wynikiem przetargu, do 20 grudnia 2017 r., wykonane ma być oświetlenie kolejnych ulic:

- za 337 295,69 zł w Al. Hrabskiej w Falentach Nowych
- za 56 771 zł w ul. Szybowcowej i Owocowej w Laszczkach
- za 38 956 zł w ul. Widok w Dawidach Bankowych
- za 66 772 zł w ul. Bocznej od ul. Złotej w Podolszynie Nowym

To dobra wiadomość dla mieszkańców tych ulic, szczególnie teraz, kiedy zmierzch zapada tak szybko.

Przebudowa ulic: Wypoczynkowej i Piaskowej

Przebudowa Piaskowej objęła ulicę na całej długości. Od ul. 19 Kwietnia budowane są chodniki, niebawem ułożona zostanie jezdnia. Prace przy układaniu rurociągów kanalizacji deszczowej i sanitarnej przeniosły się w głąb ulicy, ale nie dotarły jeszcze do ul. Wesołej. Firma Gór-Bud z Korytnicy, która podjęła się przebudowy, pracuje w również w soboty. Termin oddania gotowej ulicy wyznaczony na 15 grudnia 2017 roku nie pozwala na przestoje.

W ulicy Wypoczynkowej przebudowano napowietrzną linię niskiego napięcia. Wymieniono stare słupy, nowe ustawiając przy ogrodzeniu, dzięki czemu ulica zyskała na przejezdności. Pod ziemią wykonano sieć kanalizacji deszczowej. Teraz trwa „odtwarzanie nawierzchni". Prace zostały powierzone Zakładowi Usług Terenowych Budowlanych i Porządkowych „MARGOT" z Warszawy za kwotę 386 850 zł.

Wypoczynkowa w krawężnikach © J. Kaiper

Robota wre na Wypoczynkowej © J. Kaiper

Piaskowa w przebudowie © J. Kaiper

Prace na całej długości ul. Piaskowej © J. Kaiper

Wydawca: **Gmina Raszyn,** ul. Szkolna 2a, 05-090 Raszyn | Redaktor Naczelny: **Jacek Kaiper** 512 269 868 | Skład i opracowanie graficzne: **R. Dymerski**
Druk: **Arkuszowa Drukarnia Offsetowa Sp. z o.o.,** ul. Traugutta 40, 05-825 Grodzisk Mazowiecki
Nakład: 7000 egzemplarzy. Redakcja nie zwraca korespondencji oraz informuje autorów tekstów, że z uwagi na skromność miejsca w gazecie zastrzega sobie prawo do wykonywania skrótów, a także traktowania przysłanych materiałów jako źródła informacji.

Dużo gotowych tynków © J. Kaiper

Hala sportowo widowiskowa

Hala sportowo widowiskowa weszła w etap szklenia i tynkowania. Wewnątrz pracują instalatorzy wielu branż: elektrycy, hydraulicy, monterzy instalacji wentylacyjnych. Z zewnątrz też widać postęp, okolica jest coraz bardziej uporządkowana, coraz to nowe przyłącza mediów docierają w pobliże budynku. Na plac budowy dostarczono zbiorniki do kanalizacji deszczowej. Cztery boki gmachu oplatają rusztowania, z których zakładany będzie stelaż pod szklaną okładzinę. Na razie pracownicy firmy przykręcają do ścian blaszane zamocowania. Natomiast stelaż do oszklenia wejścia w „uniesionym" rogu budynku już jest i tworzy wyobrażenie zamkniętej przestrzeni.

Stelaże w uniesionym rogu hali © J. Kaiper

Hala w rusztowaniach © J. Kaiper

Hala z nowej perspektywy © J. Kaiper

Instalowanie przewodów © J. Kaiper

Aula z wieńcem pod dach © J. Kaiper

Szkoła Podstawowa w Ładach

Pomimo utrudnień związanych z niekorzystną pogodą, wszystko wskazuje na to, że cały obiekt jeszcze przed początkiem zimy będzie zadaszony. Mury hali sportowej już osiągnęły zaprojektowaną wysokość i na betonowym wieńcu układane są metalowe wiązania. Podobnie jest z aulą szkolną – salą, która będzie służyć nie tylko szkole, ale i okolicznym mieszkańcom. W nowym skrzydle szkoły układane jest ogrzewanie podłogowe, montowane instalacje elektryczne i wentylacja. Otynkowane jest przedszkole i część szkoły. Na zewnątrz przedszkola ekipy kończą ocieplanie budynku, a na północnej elewacji układają biały tynk. Na dziedzińcu porządkowany jest teren i kończona budowa ogrodzenia. Boisko szkolne zostało osuszone, teraz układane są kolejne warstwy kruszywa i ziemi zanim całość pokryje darń. Krawężniki wytyczają bieżnię. Prawdopodobnie już wiosną zostanie oddane do użytku.

Tynkowanie z zewnątrz © J. Kaiper

Hala sportowa pod dach © J. Kaiper

Kolejne warstwy na boisku © J. Kaiper

Ogrzewanie podłogowe w szkole © J. Kaiper

Porządkowanie placu zabaw © J. Kaiper

50 LAT MINĘŁO...

W świątyni

Uroczystości związane z nadaniem medali „Za długie pożycie małżeńskie w 50. rocznicę ślubu" w roku 2017 rozpoczęła Msza Święta w intencji Jubilatów, która odbyła się w dniu 19 listopada w kościele pod wezwaniem Świętego Szczepana w Raszynie. Uroczystą Mszę celebrował proboszcz, ksiądz Prałat Zdzisław Karaś w asyście, proboszcza Parafii w Dawidach księdza kanonika Grzegorza Jaszczyka oraz księdza rezydenta w kościele raszyńskim Stanisława Kicmana. Ksiądz Proboszcz wygłosił okolicznościowe kazanie. Wskazał na wspaniały przykład, jaki dają społeczności raszyńskiej Jubilaci swoim długoletnim pożyciem małżeńskim. Następnie dokonał ceremonii w czasie, której małżonkowie podali sobie ręce i odnowili przysięgę małżeńską.

Uroczysta dekoracja

Kilka dni później, 23 listopada, małżeństwa, które zostały odznaczone przez Prezydenta RP pana Andrzeja Dudę medalem „Za długie pożycie małżeńskie w 50. rocznicę ślubu" spotkały się na uroczystym obiedzie w Sali Bankietowej Elgromu w Falętach. Uroczystość przygotowała pania Jolanta Kuć Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Raszynie. Dekoracji w imieniu pana Prezydenta dokonywał Wójt Gminy Raszyn pan Andrzej Zaręba, a składali im życzenia i obdarowywali upominkami: ks. Proboszcz Zdzisław Karaś z Parafii w Raszynie, ks. Proboszcz Dominik Koperski z Parafii w Rybiu, pani Jolanta Kuć, kierownik Urzędu Stanu Cywilnego, Przewodniczący Rady Gminy Raszyn pan Dariusz Marcinkowski, Zastępca Wójta pan Michał Kucharski oraz radna Gminy Raszyn pani Teresa Nowak. Pamiątkowe zdjęcia każdej z par, w otoczeniu rodzin, stanowić będą piękną pamiątkę uroczystości.

Małżeństwa na medal

W tym roku odznaczono następujące pary Jubilatów: Władysława i Zygmunt **JĘDRZEJCZYK,** którzy obchodzą 70-rocznicę ślubu, Anna i Andrzej **ALEKSANDROWICZ,** Anna i Jan **ARAK,** Alina i Zdzisław **CHMIELEWSCY,** Krystyna i Aleksander **CIECHOMSCY,** Krystyna i Tadeusz **GABRIEL,** Krystyna i Ryszard **GAWOR,** Ewa i Józef **GÓRKA,** Irena i Jan **GÓRNIAK,** Agnieszka i Leszek **GWARA,** Teresa i Marian **IMIOŁEK,** Krystyna i Henryk **KORNET,** Marianna i Stanisław **KRAKOWIAK,** Irena i Jan **KRÓLIKOWSCY,** Alina i Henryk **KRZYWIEC,** Stanisława i Józef **LEŚNIEWSCY,** Teresa i Edmund **LUSTYK,** Zofia i Jan **MIROSZ,** Helena i Władysław **MURDZA,** Jadwiga i Edward **OLSZEWSCY,** Krystyna i Henryk **PĘKALA,** Hanna i Marian **PIŁAT,** Wanda i Jerzy **POLAKOWSCY,** Marianna i Jan **PRUS,** Czesława i Marian **SOBÓL,** Wanda i Włodzimierz **SOLECCY,** Anna i Jan **STASZEWSCY,** Stanisława i Kazimierz **STAWCZYK,** Helena i Marian **STRZAŁA,** Natalia i Zygmunt **SUŁEK,** Barbara

JAK JEDEN DZIEŃ

i Zbigniew **SZMYTT,** Janina i Henryk **SZYDŁOWSCY,** Wiesława i Stefan **TOLAK,** Krystyna i Włodzimierz **TOWSTJENKO,** Daniela i Stanisław **WARDA,** Teresa i Lucjan **WIELGUS,** Teresa i Franciszek **WIETESKA,** Alicja i Tadeusz **WILK,** Jadwiga i Eugeniusz **ZJAWIŃSCY,** Ewa i Stanisław **ZYKUBEK,** Danuta i Jacenty **ŻYCHOWICZ.** Jubilatom towarzyszyli ich bliscy: rodziny i przyjaciele.

Występy i przemówienia

Część artystyczną Gali Jubileuszowej uświetniły przedszkolaki z Przedszkola w Stumilowym Lesie pod kierunkiem dyrektor przedszkola pani Magdaleny Kołakowskiej. O oprawę muzyczną uroczystości zadbały natomiast panie Izabela Makarska, Alicja Siewiera i Grażyna Troniarz, śpiewające przeboje sprzed lat. Recital przebojów z czasów młodości Jubilatów zaprezentowała pani Edyta Ciechomska. Śpiewaczkom akompaniował pan Piotr Piskorz.

Po zakończeniu części artystycznej przemówił wójt Gminy Raszyn Pan Andrzej Zaręba, który wskazał, że hasło: Bóg, Honor, Ojczyzna w każdym swoim członie wywodzi się z rodziny, do niej się odnosi i dzięki niej istnieje. Podziękował jubilatom za ich wkład w pomyślność wielkiej Ojczyzny – Polski i tej, która nas otacza małej Ojczyzny – Gminy Raszyn. W imieniu parafii gminnych i swoim własnym, przemówił ksiądz Prałat Zdzisław Karaś, Proboszcz Parafii w Raszynie, podnosząc w wystąpieniu wagę rodziny w pielęgnowaniu wiary i patriotyzmu, ubolewając nad kryzysem małżeństwa, który dotyka również Polskę, dziękując za wspaniały przykład, który swoim życiem Jubilaci dają społeczności raszyńskiej i gratulując im lat przeżytych w swoich związkach. Wręczanie odznaczeń trwało długo, ponieważ dekoracja odbywała się niezwykle uroczyście w obecności oficjeli, rodzin jubilatów i zaproszonych gości.

Po dekoracji Jubilatom odśpiewano „sto lat" i symbolicznie, kieliszkiem szampana uczczono ich pomyślność. Po czym wszyscy zasiedli do poczęstunku.

Jacek Kaiper

Imprezy organizowane przez Centrum Kultury Raszyn:

7 LISTOPADA w Centrum Kultury Raszyn w ramach cyklu Wieczoru z Historią, miała miejsce prelekcja Anny Reichert pt. „Twórcy Niepodległości", która przybliżyła uczestnikom rolę jaką odegrali w odzyskaniu przez Polskę niepodległości tacy wielcy Polacy jak: Józef Piłsudski, Ignacy Jan Paderewski, Roman Dmowski, Wojciech Korfanty i wielu innych.

8 LISTOPADA odbył się Finał I Międzyszkolnego Konkursu Polskiej Pieśni Niepodległościowej. Eliminacje odbyły się w szkołach naszej gminy. Konkurs odbywał się w trzech grupach wiekowych, z podziałem na solistów i zespoły. W finale wystąpiło ponad 70 uczniów, ocenianych przez jury, któremu przewodniczyła p. Edyta Ciechomska.

9 LISTOPADA miało miejsce uroczyste otwarcie wystawy pt. „Tadeusz Kościuszko 1746-1817 – Bohater Rzeczypospolitej i Stanów Zjednoczonych". Eksponaty prezentowane na wystawie pochodziły z Prywatnego Muzeum Sztuki Ludowej z Otrębus prof. dr hab. Mariana Pokropka, który też wygłosił okolicznościowa prelekcję.

11 LISTOPADA w Kościele parafialnym w Raszynie byliśmy świadkami niezwykłego widowiska „Droga do Niepodległości" z udziałem uczniów klas gimnazjalnych i Szkoły Podstawowej w Raszynie oraz zespołów wokalnych działających przy Centrum Kultury Raszyn oraz solistów (Joanna Grygo, Franciszek Jędrzejczak, Dariusz Rostalski). Spektakl przedstawiał poprzez czytelne symbole narodziny wolnej Polski.

13 LISTOPADA zaprosiliśmy do CKR uczniów klas gimnazjalnych na projekcję filmu pt. „Paderewski – człowiek czynu, sukcesu i sławy". Film w bardzo interesującej formie, przybliżył uczniom postać tego wielkiego Polaka, jednego z architektów polskiej drogi do niepodległości.

15 LISTOPADA uczciliśmy 200-lecie rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki. Do CKR zaprosiliśmy uczniów Szkoły Podstawowej w Raszynie, którzy wysłuchali prelekcji prof. dr hab. Mariana Pokropka pt. „Tadeusz Kościuszko 1746-1817 Bohater Rzeczypospolitej i Stanów Zjednoczonych".

15 LISTOPADA wieczorem odbyła się Uroczysta Gala Laureatów I Międzyszkolnego Konkursu Polskiej Pieśni Niepodległościowej. Gościliśmy w CKR laureatów konkursu i ich rodziców, nauczycieli oraz przedstawicieli samorządu naszej gminy. Koncert w wykonaniu laureatów dostarczył moc wzruszeń i wrażeń oraz przybliżył uczniom piękną tradycję śpiewania polskich pieśni niepodległościowych.

16 LISTOPADA odbyła się w CKR II edycja Konkursu Historycznego dla uczniów szkół raszyńskich pt. „Niepodległość Polski 1918 Roku". Każda szkoła reprezentowana była przez trzyosobową drużynę. Uczniowie z ogromną determinacją walczyli, aby zdobyć jak najlepsze miejsce. Ale tak naprawdę, wszyscy okazali się zwycięzcami, bo wykazali się dużą wiedzą dotyczącą czasu odzyskania przez Polskę niepodległości.

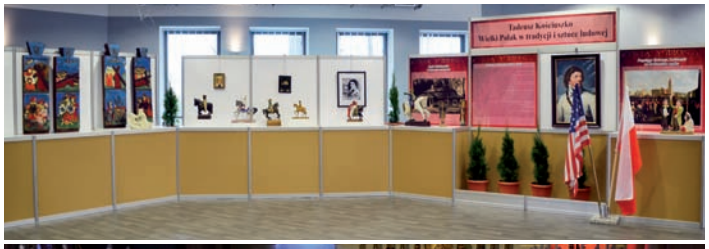

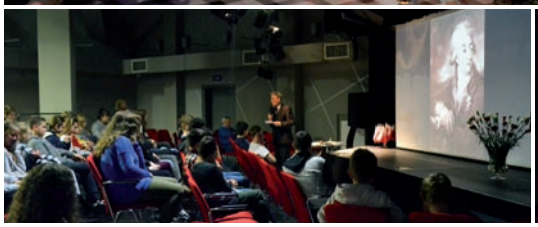

99. rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę

Narodowe Święto Niepodległości to jedna z nielicznych radosnych rocznic w naszym kraju, dlatego też 18 lat temu w Szkole Podstawowej w Sękocinie narodził się pomysł, aby jego obchody organizować inaczej niż pozostałe rocznice. Chcieliśmy też zaangażować wszystkich uczniów każdej klasy. Postanowiliśmy więc zorganizować Festiwal Pieśni o Ojczyźnie. Pomysł okazał się doskonały i od tego czasu festiwal odbywa się corocznie.

Tematyka utworów jest związana z ojczyzną, jej historią i pięknem. Jurorzy, wśród których znajdują się również zaproszeni goście (w tym roku zaszczyciła nas swoją obecnością Sekretarz Gminy, pani Jolanta Osowiecka), oceniają występ każdej klasy w trzech aspektach: dobór repertuaru, wykonanie, wrażenia artystyczne. Uczniowie pod kierunkiem wychowawców, przy wsparciu nauczyciela muzyki, z ogromnym zaangażowaniem przygotowują się do występów (stroje, rekwizyty, choreografia), niektóre klasy same przygotowują akompaniament.

Festiwal dostarcza wszystkim wielu wzruszeń, popularyzuje też pieśni patriotyczne z różnych okresów dziejowych, również współczesne. Nagrodą dla uczestników jest przede wszystkim ogromna satysfakcja i... dyplom Dyrektora Szkoły.

Wierzymy, że w przyszłym roku, w stulecie odzyskania niepodległości przez Polskę, znajdą się sponsorzy, którzy uatrakcyjnią galę wręczania nagród laureatom 19. Festiwalu Pieśni o Ojczyźnie. ***Marzena Cybulska Ewa Karasek***

MALI PATRIOCI z SĘKOCINA

W Przedszkolu w Sękocinie dzieci z oddziału ,,0" w październiku i listopadzie realizowały projekt ,,Mali patrioci". Celem projektu było przygotowanie do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym, tworzenie sytuacji wyzwalających emocjonalny związek z krajem ojczystym i naszymi tradycjami. W ramach projektu odbyły się wycieczki do Warszawy. Dzieci zwiedzały Stare Miasto, Muzeum Wojska Polskiego, odwiedziły Grób Nieznanego Żołnierza. Odbyło się spotkanie z panem Łukaszem Nosalem, nauczycielem historii ze Szkoły Podstawowej w Sękocinie, podczas którego dzieci uzyskały dużo ciekawych wiadomości na temat odzyskania niepodległości przez Polskę po 123 latach niewoli. Odbywały się zajęcia służące lepszemu poznaniu naszego kraju ojczystego. Na zakończenie projektu dzieci wraz z rodzicami wykonały prace plastyczne pt. ,,*Kto ty jesteś...*" Projekt przybliżył historię Polski i Święta Niepodległości. Sześciolatki znają symbole narodowe, hymn, wiedzą, co oznacza słowo ,,patriota", są prawdziwymi, świadomymi Polakami.

Anna Fatek , Mariola Karasińska, nauczycielki Przedszkola w Sękocinie

Umiłowanie ojczyzny od najmłodszych lat

Przedszkole nr 2 „W Stumilowym Lesie" w Raszynie od lat wychowuje dzieci w umiłowaniu ojczyzny. Odbywające się od czterech lat przeglądy tańców i piosenek ludowych są tego najlepszym przykładem. W bieżącym roku termin przeglądu zbiegł się z obchodami 99 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Stało się to okazją do przeprowadzenia z dziećmi lekcji historii. Taką była nasza uroczystość, którą w dniu 15 listopada, w sali widowiskowej Świetlicy Środowiskowej w Rybiu, gdzie mieszczą się nasze oddziały przedszkolne, obejrzeli wraz z nami, personelem, rodzice dzieci.

Dzieci, ubrane w piękne stroje ludowe, pokazały, że znają symbole narodowe i maja świadomość, że ma je każdy kraj. Starsza grupa opowiedziała maluchom o znaczeniu godła, flagi i hymnu. Młodsze dzieci uzupełniły tę wiedzę wierszem „Znak" i „Barwy ojczyste" Czesława Janczarskiego. Wszystkie odśpiewały hymn narodowy. Dużym przeżyciem, dla nas dorosłych, było oglądanie jak przedszkolaki oddają hołd tym, którzy walczyli o wolność, dzięki którym mogliśmy świętować kolejne urodziny Polski.

Wiktoria Jasińska

„Piękna nasz Polska cała!" - Przegląd Tańców i Piosenek Ludowych

Listopadowe dni w raszyńskim Przedszkolu nr 2 „W Stumilowym Lesie" na przekór nie zawsze sprzyjającej aurze, są czasem pełnym energii, radości i koloru.7 listopada odbył się w nim **IV Przegląd Tańców i Piosenek Ludowych „Czcijmy tradycje swoje tańcem, śpiewem i strojem".**

Dzieci ze wszystkich grup przedszkolnych w barwnych ludowych strojach prezentowały tańce, pieśni i przyśpiewki z różnych regionów Polski. Wspólnie bawiliśmy się w rytm polki, szota, mazura i krakowiaka. Przedszkolaki pięknie zaśpiewały ludowe piosenki, zarówno te znane nam wszystkim, jak i te nieco już zapomniane : „W murowanej piwnicy", „Siała baba mak", „Owczareczek", „Zebrał cudną Jaś kapelę".

W międzypokoleniowej zabawie na ludową nutę wzięli udział seniorzy z zespołów „Seniorki" oraz „Rybianie", którzy zaprezentowali na scenie „Stumilowego Lasu" swój wspaniały patriotyczny repertuar. W uroczystości udział wzięli: p. Jolanta Osowiecka- Sekretarz Gminy, p. Maria Izabela Makarska – radna Gminy Raszyn, ks. Dominik Koperski - proboszcz parafii w Rybiu, p. Mariusz Smolicha - dyrektor Centrum Kultury Raszyn oraz Rada Rodziców. Wszyscy pozostawali pod wrażeniem atmosfery panującej podczas wspólnego spotkania dzieci i dorosłych. Wśród wspaniałych dekoracji, pośród radosnej dziecięcej wrzawy umacniało się przekonanie, że to właśnie takie wydarzenia pozwalają dzieciom wzrastać w naturalny sposób w miłości do ojczystej ziemi, tej lokalnej, najbliższej.

A dla naszej małej społeczności przedszkolnej tegoroczne taneczne święto było wstępem do realizacji całorocznego projektu „Piękna nasza Polska cała", dzięki któremu przedszkolaki coraz lepiej będą poznawać poszczególne regiony Polski oraz ich tradycje i dziedzictwo kulturowe.

Jolanta Adamska. Przedszkole nr 2 „W Stumilowym Lesie" w Raszynie

Krakowiak

Ola śpiewa

Rybianie

Święto Niepodległości w Przedszkolu w Falentach

9 listopada w Przedszkolu w Falentach, już po raz **17-ty,** odbyła się uroczystość z okazji Narodowego Święta Niepodległości. Ta uroczystość to hołd pamięci dla tych co walczyli i ginęli za wolną Polskę. To dzięki nim, żyjemy w wolnym i niepodległym kraju. Kiedy – jak nie teraz, w **rocznicę odzyskania Niepodległości**: zaśpiewać w postawie „na baczność" Hymn Polski, recytować okolicznościowe wiersze, głośno mówić: JESTEM POLAKIEM, POLSKA to moja Ojczyzna.

Swoim wystąpieniem dzieci pokazały dumę z bycia Polakiem, oddały szacunek dla tradycji. W galowych strojach z entuzjazmem śpiewały „Jestem Polką i Polakiem", „Ojczyzna to mój dom". Z wdziękiem też zatańczyły poleczkę, kujawiaka, krakowiaka, poloneza. Zachwyceni rodzice, z łezką w oku, wielkimi brawami nagrodzili małych artystów. Zwieńczeniem wieczornicy był koncert zaproszonych muzyków.

Cała sala, wspólnie z zaproszonym Gościem Panem Andrzejem Zarębą – Wójtem Gminy Raszyn, nuciła wspólnie z artystami jakże wszystkim znane i lubiane pieśni legionowe.

Jolanta Nowak, Dyrektor Przedszkola w Falentach

Józef Piłsudski – twórca niepodległego państwa polskiego

Całe życie walczyłem o znaczenie tego, co zowię imponderabilia, jak honor, cnota, męstwo i w ogóle siły wewnętrzne człowieka, a nie starania o korzyści własne, czy swego najbliższego otoczenia. Józef Piłsudski

19 listopada Świetlica Środowiskowa „Świetlik" w Rybiu uczciła 99. rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę wystawą, prelekcją i filmem o Marszałku Józefie Piłsudskim. Planszowa wystawa oparta została na zdjęciach i cytatach z kalendarza, który Instytut Pamięci Narodowej wydał w związku ze 150 rocznicą urodzin Marszałka, przypadającą na 2017 rok. Wystawie towarzyszyła prelekcja o Józefie Piłsudskim oraz film o tym tajemniczym człowieku, „przed którym ludzie instynktownie stawali na baczność. Dowódca, który przed każdą ważną decyzja stawiał pasjansa.(...) Oficjalnie skromny, ale jednocześnie niepokorny (...). Mężczyzna, dla którego kobiety były centrum życia choć bywało, że niektóre jego miłości rozgrywały się jednocześnie" czytamy na obwolucie obrazu z Filmoteki Discovery Historia. Podczas spotkania uczestnicy wyrazili zainteresowanie kolejnymi tematami związanymi z historią Polski. Na ich życzenie od stycznia 2018 roku rozpoczynamy zatem cykl „Bohaterowie walki o niepodległość Polski", podczas którego zaprezentujemy ludzi, którzy do niepodległości doprowadzili, w jej utrzymaniu uczestniczyli i z niej czerpali wzory do dalszych walk.

Małgorzata Kaiper

GOTOWOŚĆ SZKOLNA

Dziecko przechodząc z wieku przedszkolnego w wiek wczesnoszkolny wkracza w nowy etap w życiu. W przedszkolu jego aktywność wiązała się głównie z zabawą – w szkole będzie przeważała nauka. Dlatego też, aby dziecko mogło sprostać wymaganiom szkolnym powinno osiągnąć gotowość szkolną. B. Wilgocka-Okoń określa ją, jako osiągnięcie przez dziecko takiego stopnia rozwoju umysłowego, emocjonalnego, fizycznego i społecznego, który umożliwia mu udział w życiu szkolnym i opanowanie treści programowych klasy pierwszej.

W celu określenia poziomu rozwoju, dzieci w grupach pięcio i sześciolatków objęte są przez nauczycieli diagnozą, polegająca na dwukrotnej obserwacji pedagogicznej dzieci. Diagnoza wstępna prowadzona jest na przełomie października/listopada, a diagnoza końcowa na przełomie marca/kwietnia. Nauczyciel informuje rodziców o wynikach obu diagnoz, a rodzice decydują o przekazaniu jej do szkoły.

DZIECKO GOTOWE DO NAUKI SZKOLNEJ

W wieku ok. 5,5 r. – 6,5 r. ma miejsce skok rozwojowy dziecka. Dojrzewający układ hormonalny powoduje wiele zmian w różnych układach, np: kostnym, mięśniowym, nerwowym, które wpływają na dojrzałość szkolną dzieci. B. Janiszewska uważa, że dziecko gotowe go podjęcia nauki powinno:

W ZAKRESIE ROZWOJU FIZYCZNEGO	W ZAKRESIE ROZWOJU INTELEKTUALNEGO	W ZAKRESIE ROZWOJU EMOCJONALNO-MOTYWACYJNEGO
mieć powyżej 120 cm wzrostu, ważyć powyżej 23 kg (wiąże się to z twardością kośćca, siłą mięśni, ogólną odpornością na zmęczenie i odpornością organizmu na choroby)	kierować uwagę na dany obiekt i utrzymywać ją przez dłuższy czas, powinno rozumieć proste pojęcia, prawidłowości, zasady i reguły, powinno być aktywne poznawczo, tj. mieć potrzebę uczenia się, wykazywać zainteresowanie czytaniem, pisaniem, mieć dobrą orientację w najbliższym otoczeniu, słuchać ze zrozumieniem tego, o czym mówi nauczyciel, rozumieć i wykonywać jego polecenia	zaczynać rozumieć i mieć w pewnym zakresie poczucie obowiązku i odpowiedzialności za siebie (np. nie chce mi się, ale ćwiczę czytanie, rysuję, odrabiam lekcje itp.)
charakteryzować się zdolnością utrzymania równowagi, zwinnością ruchów na tyle, by mogło bezpiecznie poruszać się wśród innych dzieci na terenie szkoły	powinno wypowiadać się w zrozumiały sposób, wyrażać własne sądy, wyciągać wnioski, formułować oceny oraz stawiać pytania	próbować pokonywać trudności, nie zniechęcać się, lubić poznawać, dociekać
mieć na tyle sprawne ruchy rąk, by rysować na odpowiednim poziomie, by pisać drobne elementy w linijkach	powinno odróżniać poszczególne głoski i wyodrębnić je w wyrazie	zaczynać rozumieć uczucia społeczne (współczucie, przyjaźń i inne).

U większości dzieci uczęszczających do przedszkola gotowość do podjęcia nauki szkolnej jest naturalna, gdyż cała praca wychowawcza przedszkola, od najmłodszych grup, zmierza do zapewnienia dziecku dobrego startu w szkole. Jednak zdarza się, że niektóre dzieci nie osiągają dojrzałości szkolnej i z tego powodu odraczane są z obowiązku szkolnego. Te dzieci wymagają szczególnej opieki i fachowej pomocy. Decyzję o odroczeniu lub posłaniu dziecka do szkoły, po zasięgnięciu opinii psychologa i pedagoga, zawsze podejmują rodzice.

WSPARCIE DZIECKA PRZEZ RODZICÓW

Ważne jest abyście, jako rodzice pamiętali, że możecie codziennie, w najprostszych czynnościach, wspomagać rozwój dojrzałości szkolnej naszych dzieci. Najważniejsze to spędzać razem z dzieckiem efektywnie czas:

- rozmawiać z nim o radościach i smutkach, o jego marzeniach, planach,
- wspólnie grać w piłkę (szczególnie rzucać i łapać), skakać na skakance lub przez linę, budować i pokonywać tory przeszkód,
- układać puzzle, rozwiązywać łamigłówki, pokonywać labirynty, grać w memo, czy wyszukiwać różnice,
- czytać książki i o nich rozmawiać,
- zachęcać do kontaktów z rówieśnikami, podczas których dziecko ćwiczy umiejętności społeczne: współpracę, dzielenie się zabawkami i własnymi pomysłami, czekanie na swoją kolej. Ważne, aby w trudnych sytuacjach mówić dziecku, co ma zrobić, a nie czego mu nie wolno. Zamiast „Nie wolno wyrywać dziecku zabawki, to niegrzeczne" powiedzmy: „Jeżeli chcesz się pobawić tą zabawką, zapytaj, czy możesz lub poproś". I pochwalmy, jeśli zastosuje proponowane przez Was rozwiązanie,
- wspierać **samodzielność dziecka**: uczyć i chwalić dziecko za to, że radzi sobie z zapinaniem guzików i wiązaniem butów; potrafi zapytać, gdy czegoś nie wie.

Drodzy rodzice, spędzając czas z dziećmi wykorzystujcie go jak najlepiej: rozmawiajcie z dzieckiem, interesujcie się tym, co chce mi powiedzieć i wspierajcie je, gdy zgłasza trudności. Tylko kochane, akceptowane i doceniane dziecko może rozwijać się harmonijnie i z optymizmem patrzeć na nowe wyzwania. Niech nam towarzyszy myśl J. Korczaka:

„Dziecko chce być dobre. Jeśli nie umie – naucz, jeśli nie wie – wytłumacz, jeśli nie może – pomóż."

Kinga Zegardło-Krasuska psycholog

Jak czyściej palić w kotle?

Kampania **„Szanuję sąsiadów nie spalam odpadów”**, prowadzona od kilku lat przez urząd Gminy Raszyn, edukuje jak ogrzać własny dom, nie szkodząc sobie i innym. W tym artykule pokazujemy, że poprawienie jakości spalania możliwe jest również bez wymiany instalacji grzewczej. Receptą na poprawę jest też zmiana sposobu rozpalania w piecu i dodawania paliwa.

„Czyste Ogrzewanie”

Szczegółowe informacje na temat poprawy kultury technicznej spalania węgla i drewna znajdziecie Państwo na stronie www.czysteogrzewanie.pl prowadzonej przez Stowarzyszenie „Czyste Ogrzewanie” oraz w poradniku Ministerstwa Środowiska „Czyste ciepło w moim domu ze spalania paliw stałych”, dostępnym na stronie https://www.mos.gov.pl/aktualnosci/szczegoly/news/poradnik-czyste-cieplo-w-moim-domu-ze-spalania-paliw-stalych/. Jak wynika z powyższych opracowań, nawet używając tego samego kotła co dotąd i takiego samego paliwa (wykluczając oczywiście paliwo zakazane), możemy zadbać o czystsze powietrze i zaoszczędzić na kosztach ogrzewania.

Prawidłowe spalanie to spalanie bezdymne

Dym i smród towarzyszące paleniu w domowej kotłowni wynikają ze złej techniki palenia. Prawidłowo spalanego węgla i drewna nie widać, ani nie czuć. Znane są obecnie techniki palenia, dzięki którym kocioł lub piec, choć brzydki i stary, będzie spalać węgiel i drewno dopalając dym. Nie istnieje żaden niedymiący węgiel kamienny czy drewno. Natomiast poprawna technika palenia pozwala spalać również dym, bardzo kaloryczną część paliwa. Nowoczesne kotły robią to automatycznie, bo fabrycznie zastosowano w nich poprawną technikę palenia. Technikę tę można przenieść także do innych pieców i kotłów, czy nawet ogniska.

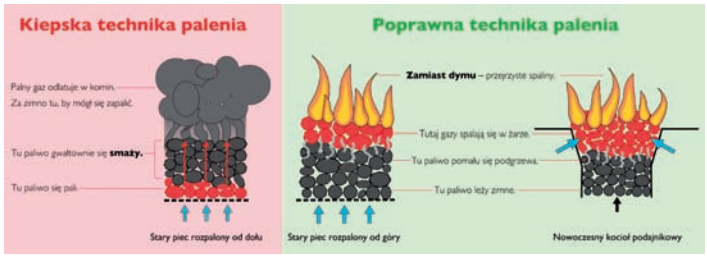

Dym i smród powstają podczas podpalania od dołu lub wrzucania na żar zbyt dużej ilości paliwa. Wówczas paliwo gwałtownie się podgrzewa, uwalniając naraz mnóstwo lotnej smoły. Zbyt niska temperatura i zbyt duża ilość dymu nie pozwalają go dopalić.

Rozpalanie od góry

Spalanie bez dymu osiąga się podpalając paliwo od góry. Wytworzony żar wolno podgrzewa paliwo leżące poniżej, lotne smoły uwalniane są stopniowo, a warstwa żaru daje wysoką temperaturę, w której wszystko dopala się do przejrzystych spalin. Wolniejsze spalanie i przeniesienie warstwy żaru nad warstwę zimnego jeszcze paliwa, powoduje dokładniejsze, prawie bezdymne spalanie węgla i drewna, zmniejsza o połowę produkowane zanieczyszczenie i o 1/3 ilość spalanego paliwa. Za te same pieniądze w domu może być znacznie cieplej, a wokół domu znacznie czyściej i zdrowiej.

Dokładanie, mniejszymi porcjami

Mniej efektywne, ale też skuteczne jest zmniejszenie ilości paliwa wrzucanego do żaru. Jeśli zbyt wielką porcję paliwa wrzucamy do małego żaru, z naszego komina wydobywają się kłęby czarnego i siwego dymu. Porcja powinna być na tyle mała, **aby po dorzuceniu, w kotle stale hulał ogień**. Im więcej jest na ruszcie żaru i im intensywniej się on pali, tym więcej na raz można

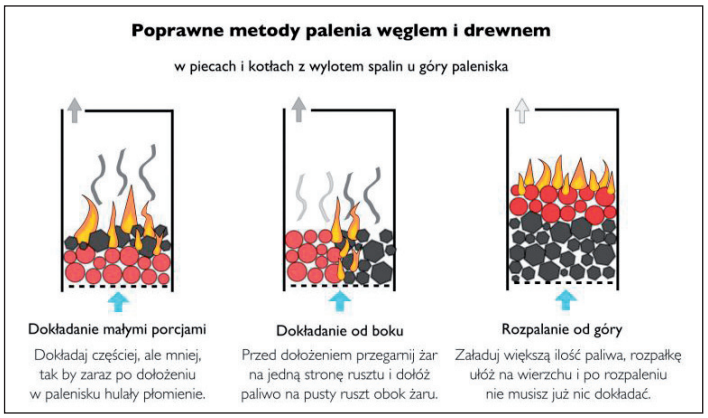

dołożyć bez zduszenia płomieni. Póki w kotle hula ogień, najgorsze co może wylatywać z komina to półprzejrzysty czarny dym, a nie chmura siwego dymu.

Palenie kroczące

Palenie kroczące – ***od boku***, to opcja czystego i efektywnego spalania węgla oraz drewna, która działa w dowolnie starych i prymitywnych kotłach. Wykonuje się je w następujący sposób:

1. Wsyp na ruszt warstwę 5-10cm paliwa. Na wierzch ułóż rozpałkę i podpal ją.
2. Gdy warstwa paliwa w całości zamieni się w żar, przegarnij wszystko na tył kotła tak, aby z przodu pozostał pusty ruszt.
3. Na pustą przednią część rusztu wsyp porcję świeżego paliwa w taki sposób, aby zakryła cały wolny ruszt, a jednocześnie stykała się z kupką żaru **bokiem** (tj. by surowy opał nie przykrywał żaru od góry).
4. Jeśli ilość żaru nie była zbyt mała, rozpali on stopniowo zasypany świeży opał. Odtąd kocioł nie wymaga dozoru dopóki opał nie wypali się, pozostawiając na ruszcie ilość żaru zbliżoną do tej użytej do rozpalenia.
5. Gdy na ruszcie pozostanie jeszcze sensowna ilość żaru (mniej więcej taka jak przy rozpaleniu), przychodzi pora na **załadunek nowej porcji opału**.
6. Weź pogrzebacz i przegarnij popiół przez ruszt. Następnie tak jak na początku zgarnij żar na tył kotła, a z przodu nasyp porcję świeżego paliwa. Tym samym wracamy do punktu 3.

Efekty osiągane tą prostą zmianą są znakomite, jedynie nieco gorsze niż przy paleniu od góry.

Małgorzata Kaiper,
na podstawie www.czysteogrzewanie.pl

Grzegorz Kasdepke: spotkanie autorskie

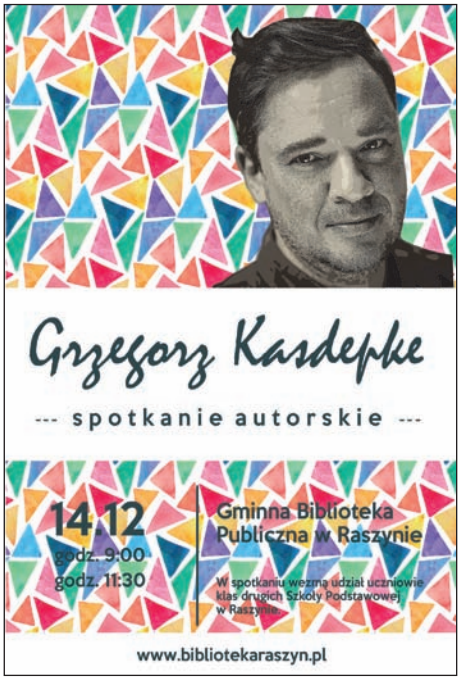

14 grudnia o 11:00 w naszej czytelni zagości Grzegorz Kasdepke, pisarz, dziennikarz, scenarzysta, wieloletni redaktor dwutygodnika dla dzieci „Świerszczyk". Jest autorem popularnego cyklu o Detektywie Pozytywce (*Detektyw Pozytywka, Nowe kłopoty detektywa Pozytywki, Pamiątki detektywa Pozytywki, Wielka księga detektywa Pozytywki, Wakacje detektywa Pozytywki, Wielki powrót detektywa Pozytywki*), książek o przygodach przedszkolaka Kacpra i sympatycznych bliźniakach Kubie i Bubie (*Kacperiada, Kacper z szuflady, Kuba i Buba czyli awantura do kwadratu, Słodki rok Kuby i Buby*). Pisze też o emocjach (*Tylko bez całowania! Czyli jak sobie radzić z niektórymi emocjami, Kocha, lubi, szanuje, Serce i inne podroby*). Był wielokrotnie wyróżniany i nagradzany w konkursach literackich: m.in. Nagrodą Literacką im. Kornela Makuszyńskiego (2001, za *Kacperiadę*) oraz Nagrodą Edukacja XXI (2004, za *Bon czy ton. Savoir vivre dla dzieci*). Jest to kolejna już wizyta „urodzonego bajkopisarza" w naszej bibliotece, dlatego i tym razem spodziewamy się, że będzie interaktywnie, zabawnie i bardzo głośno] Na spotkanie zaprosiliśmy aż cztery klasy drugie ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Raszynie. Uczniowie będą też mogli poprosić Autora o podpisanie się w przyniesionych ze sobą książkach; *wybrane tytuły będzie* można również kupić na miejscu.

Kursy komputerowe 50+ rozpoczęte

Nasza biblioteka od kilku miesięcy gromadzi ankiety od osób chętnych w wieku 50+, chcących skorzystać z kursów podstawowej obsługi komputera. Jak zwykle przy takich inicjatywach zapotrzebowanie przerosło nasze oczekiwania. Obecnie mamy skompletowanych 6 pełnych grup do zajęć dla początkujących (oraz dodatkowo 2 niepełne grupy osób, oceniających swój poziom na wyższy).

Dla 4 grup (2 w filii w Jaworowej oraz 2 w Raszynie) zajęcia rozpoczęły się pod koniec listopada i będą odbywać się raz w tygodniu przez 10 kolejnych tygodni. Prowadzi je instruktor Jolanta Dec, z którą biblioteka już współpracowała. Grupy w Jaworowej spotykają się w poniedziałki w godz. 18.30 i 19.30 w Sali 23 Domu Rolnika. W Raszynie zajęcia odbywają się w czwartki **przed południem** w godz. 10:00 i 11: 15, w tym czasie nasza czytelnia czasopism będzie niedostępna.

Raszyńskie grupy preferujące w ankietach czas zajęć **po południu**, rozpoczną spotkania na początku lutego, będą je kontynuować kolejne 10 tygodni w podobnym trybie i zakończą kurs w okolicach kwietnia 2018. Start kursów dla bardziej zaawansowanych jest w obecnej chwili zawieszony (niepełne grupy) i uzależniony od przyszłorocznych możliwości finansowych instytucji. Każda z chętnych osób zostanie powiadomiona indywidualnie o dniu i godzinie rozpoczęcia zajęć, prosimy cierpliwie oczekiwać na telefoniczną wiadomość z biblioteki.

Piernikowe chatki: warsztaty dla dzieci

15 grudnia o 17:00 nasza czytelnia zamieni się w pachnącą piernikami, herbatnikami i masą piankową manufakturę! Będziemy robić słodkie ciasteczkowe chatki. Do udziału zaprosiliśmy dzieci w wieku wczesnoszkolnym wraz z opiekunami (rodzicami, dziadkami, starszym rodzeństwem). Podstawowe materiały zapewniamy, prosimy o przyniesienie ze sobą wszelkich dodatków typu orzechy, drobne cukierki, czekoladki, draże, żelki, pisaki z lukrem. Limit miejsc już został wyczerpany.

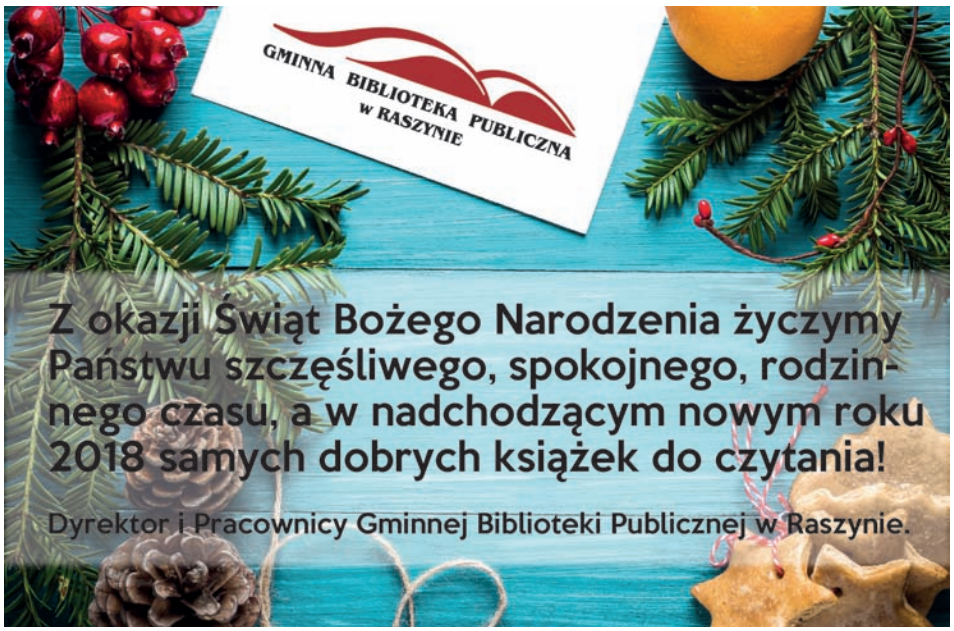

Mistrzostwa Gminy Raszyn w Tenisie Stołowym o Puchar Dyrektora GOS

Tenis stołowy nazywany też ping pongiem nie jest najpopularniejszą dyscypliną sportu w Polsce, ale ma stałą i wierną liczbę graczy, którzy na poziomie amatorskim oraz zawodowym biorą udział w turniejach. W pamięci starszych kibiców kojarzy się nazwisko Andrzeja Grubby czy Leszka Kucharskiego. Obecnie znana szerszej publiczności jest Natalia Partyka, która pomimo swojej niepełnosprawności bierze udział zarówno w mistrzostwach świata, igrzyskach olimpijskich, jak i paraolimpijskich, odnosząc liczne sukcesy.

Społeczność raszyńska lubi tenis stołowy, o czym niech świadczy fakt, że w Turnieju o Puchar Dyrektora GOS, który odbył się w hali sportowej Szkoły Podstawowej w Raszynie 18 listopada br. wzięło udział 45 zawodniczek i zawodników. Rywalizowali oni w kategoriach wiekowych: Open, chłopców starszych i młodszych oraz dziewcząt. Zaczynając od płci słabszej, ale ładniejszej zwyciężyła Patrycja Mianowska, wygrywając wszystkie pięć pojedynków. Srebrny medal trafił do Victorii Zimek, a brąz do Julii Wrotnej. Wśród kategorii chłopców starszych na złoto zapracował Divit Amarnani, który okazał się lepszy od Bartosza Stawczyka i Łukasza Wieteski. Wśród chłopców młodszych zwyciężył Karol Kuczora, drugie miejsce zajął Marcin Kosieradzki, a skład podium uzupełnił Piotr Cegiełka. Ostatnią kategorią była open, w której rywalizowali panowie. Najlepiej odbijał piłeczkę Arkadiusz Jakubowski, który wygrał w klasyfikacji z Krystianem Kowalczykiem i Pawłem Cieślakiem.

Puchary, medale oraz upominki dla uczestników ufundował Gminny Ośrodek Sportu w Raszynie z dyrektor Katarzyną Klimaszewską na czele. Za sprawną organizację turnieju odpowiadali nauczyciele WF-u Szkoły Podstawowej w Raszynie: Robert Gański i Dariusz Murawski. Mamy nadzieję, że wiosną zorganizowany zostanie kolejny turniej w tenisie stołowym.

Rafał Ulewicz

SUKCES MŁODEGO MIESZKAŃCA RASZYNA

Marek Szymański, mieszkaniec Raszyna został Wicemistrzem Polski Studentów w łucznictwie. Na rozgrywanych w Żywcu, 8 października 2017 roku zawodach, reprezentujący Akademię Dziennikarstwa z Warszawy, Marek Szymański zdobył srebrny medal w finale ulegając Pawłowi Marcowi z Politechniki Wrocławskiej.

Srebrny medal i tytuł 1. Wicemistrza Polski Studentów, Marek zapewnił sobie doskonałym strzelaniem w rundzie finałowej. Po kwalifikacjach zajmował trzecie miejsce, ale w bezpośrednim pojedynku pokonał plasującego się na drugim miejscu zawodnika z Bydgoszczy. W finale Marek musiał uznać wyższość Pawła Marca, do którego należy rekord Polski w łucznictwie.

Marek Szymański, wraz ze swoim bratem Jakubem, trenują łucznictwo sportowe w klubie Drukarz Warszawa. Od dwóch lat znajdują się w ścisłej krajowej czołówce. Jakub, o czym informowaliśmy na łamach naszego miesięcznika, wywalczył w wakacje trzy medale Mistrzostw Polski Juniorów. **(PS)**

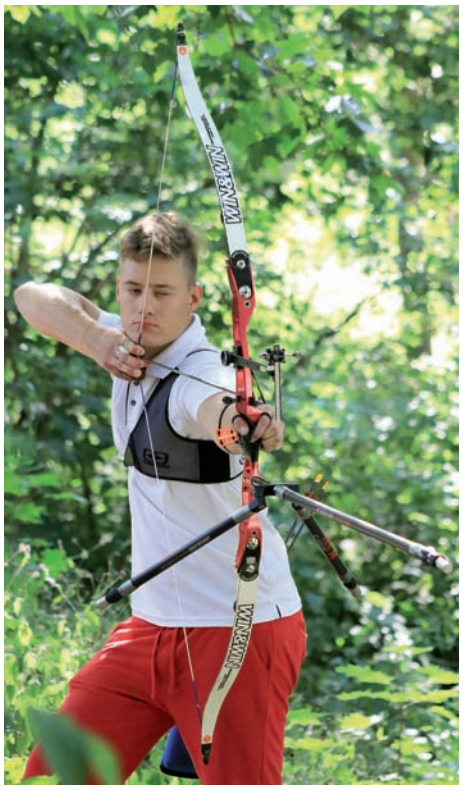

Marek Szymański © G. Kucowski

GALERIA MŁODEGO PRZEDSZKOLAKA

UMIŁOWANIE OJCZYZNY

Wszystkie dzieci w naszych przedszkolach uczą się od pierwszych lat kariery Przedszkolaka, gdzie mieszkają, jak nazywa się ich Ojczyzna, jaki jest jej herb, godło i flaga. Uczą się Hymnu Narodowego, wierszy o Polsce, piosenek związanych z historią kraju, a potem to rysują, malują, lepią. Razem z wychowawczyniami przygotowują okolicznościowe przedstawienia. Jednym słowem przechodzą solidną edukację patriotyczną. Tak też było w związku z obchodami 99 rocznicy Święta Niepodległości. I jak zwykle wszystkie przeżycia dzieci przenoszą na kartki papieru. Ich prace są nie-zwykłe. Zobaczcie Państwo sami. ***Przedszkolaczek***

Przedszkole Nr 3 w Raszynie. Gabriela Luterek

Przedszkole Nr 3 w Raszynie. Bartosz Porzucek

Bajkowe Przedszkole w Dawidach

Falenty Lenka Pietrzak 6 lat. Ułan

Falenty. Michał Łopalewski 5 lat. Ułani

Przedszkole Nr 3 w Raszynie. Adrian Pluta

Falenty. Artur Wnuk 5 lat. Ułani

Falenty. Piotruś Kuszpyt. 5lat. Ułan

Falenty. Weronika Jaroszek 6 lat. Ułan

W Stumilowym Lesie. Barabara Romańczuk

Przedszkole Nr 3 w Raszynie. Ryszard Niewiadomski

Przedszkole Nr 3 w Raszynie

W Stumilowym Lesie. Daniel Centka

Przedszkole pod Topolą. gr. żółta – praca zbiorowa

W Stumilowym Lesie. Patriotyczne babeczki Tygryski

Przedszkole pod Topolą. Kamil Pyłda, 5 lat

Przedszkole pod Topolą. gr. niebieska – praca zbiorowa

Przedszkole pod Topolą. Staś Szewczyk, 4 lata

Przedszkole pod Topolą. gr. żółta – praca zbiorowa

W Stumilowym Lesie. Antoni Oporski

Przedszkole pod Topolą. Staś Janus, 4 lata

W Stumilowym Lesie. Stanisław Kaczmarczyk